

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.II.917/2024/12.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Somogyi Gábor, a tanács elnöke
Dr. Nagy Antal, előadó bíró
Dr. Harangozó Attila, bíró
Dr. Demeter Zsuzsanna, bíró
Dr. Metzing Márton, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2025. április 17.
Az ügy tárgya: csalás büntette és más bűncselekmények
Terhelt(ek): I. rendű
Első fok: Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság, 1.B.XV.480/2016/49.,
ítélet, tárgyalás, 2016. december 16.
Másodfok: Fővárosi Törvényszék, 26.Bf.XV.7074/2017/21.,
ítélet, nyilvános ülés, 2017. június 16.
Az indítvány előterjesztője: az I. rendű terhelt
Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a csalás büntette és más bűncselekmények miatt I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság 1.B.XV.480/2016/49. számú, illetve a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 26.Bf.XV.7074/2017/21. számú ítéletét I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye és ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] **I.** A Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság a 2016. december 16. napján kihirdetett 1.B.XV.480/2016/49. számú ítéletével az I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki 4 rendbeli társtettesként, bünszervezetben elkövetett csalás büntettében [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) pont, (4) bekezdés b) és c) pont], 3 rendbeli társtettesként, bünszervezetben elkövetett csalás büntettében [Btk. 373. § (1) és (4) bekezdés c) pont], 1 rendbeli társtettesként, bünszervezetben elkövetett csalás büntettének kísérletében [Btk. 373. § (1) és (4) bekezdés c) pont], 1 rendbeli csalás büntettében [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) pont, (4) bekezdés b) és c) pont], 3 rendbeli csalás büntettében [Btk. 373. § (1) és (4) bekezdés c) pont], 4 rendbeli társtettesként elkövetett csalás büntettében [Btk. 373. § (1) és (4) bekezdés c) pont], 2 rendbeli társtettesként elkövetett csalás büntettének kísérletében [Btk. 373. § (1) és (4) bekezdés c) pont], 1 rendbeli társtettesként elkövetett csalás büntettében [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés ba) és bc) pont, (3) bekezdés b) pont], valamint 1 rendbeli kábítószer birtoklásának büntettében [Btk. 178. § (1) bekezdés]. Ezért öt – halmazati

büntetésül, mint többszörös visszaesőt – 11 év fegyházban végrehajtani rendelt szabadságvesztésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy nem bocsátható feltételes szabadságra. A bíróság ugyanakkor az I. rendű terheltet a 2 rendbeli csalás büntettének [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés ba) és bc) pont, (4) bekezdés b) és c) pont], 5 rendbeli csalás büntettének [Btk. 373. § (1) és (4) bekezdés c) pont], 2 rendbeli csalás büntette kísérletének [Btk. 373. § (1) és (4) bekezdés c) pont], 1 rendbeli társtettesként elkövetett csalás büntettének [Btk. 373. § (1) és (4) bekezdés c) pont], 1 rendbeli társtettesként elkövetett csalás büntettének [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés ba) és bc) pont, (4) bekezdés b) és c) pont], valamint 1 rendbeli társtettesként elkövetett csalás büntettének [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés ba) és bc) pont, (4) bekezdés b) pont] vádjai alól felmentette.

[2] Az I. rendű terhelt tekintetében kétirányú fellebbezés folytán eljáró Fővárosi Törvényszék a 2017. június 16. napján tartott nyilvános ülésen meghozott és kihirdetett ítéletével az I. rendű terhelt terhére rótt, a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés c) pontja szerint minősülő 2 rendbeli, társtettesként elkövetett csalás büntette kísérleténél egy cselekménynél mellőzte a társtettesi elkövetői minőségre való utalást, továbbá megszüntette a Pesti Központi Kerületi Bíróság 212.Bk.21.493/2013/4. számú ítéletével kiszabott szabadságvesztés büntetés végrehajtása során engedélyezett feltételes szabadságot. Egyebekben azonban az elsőfokú bíróság ítéletét e terhelt tekintetében helybenhagyta.

[3] A jogerős ítéletben írt tényállásnak a felülvizsgálati indítvánnyal érintett része – lényege szerint – a következőket rögzíti:

[4] II. rendű terhelt a nyomozás során elhunyt személy 1 élettársa volt, akivel a cím 1 szám alatti lakásban éltek. I. rendű terhelt az ő ismerősük volt, akit személy 1 a kábítószer használat révén ismert meg korábban.

[5] 2014. évtől kezdődően 2015. március elejéig I. rendű és II. rendű terheltek személy 1-gyel együtt elhatározták, hogy idős korú, a szellemi és egészségi állapotuk miatt a cselekmény elhárítására vagy megelőzésére korlátozottan képes idős nők sérelmére követnek el olyan cselekményeket, amelyek során az esti, éjszakai órákban személy 1 vagy II. rendű terhelt a telefonkönyvből kiválasztott sértetteket az álmukból felriasztják úgy, hogy a vezetékes telefonjukon keresztül felhívják őket, majd magukat a sértettek hozzátartozójának – főként unokájának vagy gyermekének – adják ki, és egy állítólagos általuk okozott baleset okozásával kapcsolatban felmerült pénzfizetési kötelezettségre, illetve egy korábbi kölcsön visszafizetésének szükségességére hivatkozva a sértettektől pénz, vagy annak hiányában aranyékszerek átadását kérik azzal, hogy nem kereshetik fel a sértetteket, mivel a baleset helyszínét nem hagyhatják el, vagy a kölcsönadó fenyegetése miatt nem mehetnek az utcára. Ezért ismerősüket küldik el a sértettek lakcímére, hogy a tévedésbe ejtett sértettektől pénzt és az értéktárgyakat átvegye. A terheltek és személy 1 megállapodása alapján I. rendű terhelt jelent meg a megtévesztett sértettek lakcíménél úgy, hogy közben a legtöbb esetben az I. rendű terhelttel a II. rendű terhelt tartotta telefonon keresztül a kapcsolatot és tájékoztatta az I. rendű terheltet a sértett felé előadott történet lényeges körülményeiről, illetve a rokon által küldött személy álnevéről, majd I. rendű terhelt vette át az értékeket a sértettektől, amelyet utána elvitt személy 1-nek. Az I. rendű terhelt a tevékenysége ellenértékéért személy 1-től minden esetben készpénzt kapott.

[6] I. rendű terhelt a szintén kábítószer fogyasztás révén megismert III. rendű terhelttel a személy 1-től megismert módszer alapján 2015. január és március eleje között rendszeres haszonszerzési célzattal, idős női sértettek sérelmére hasonló jellegű cselekményeket követtek el oly módon, hogy a sértetteket az éjszakai órákban I. rendű terhelt hívta fel telefonon, majd

a pénzért, értékekért III. rendű terhelt ment el a megtévesztett sértettek lakóhelyére, utána pedig az I. rendű és a III. rendű terhelt a megszerzett értékeket egymás közt elosztották.

[7] I. rendű terhelt azonban ezeken felül, önállóan is követett el cselekményeket a maga által kiválasztott idős korú sértettek sérelmére hasonló módszerrel.

[8] Ezt követően a jogerős ítéleti tényállás 1., 2/b., 3-16., 21., 28. és 30. pontja tartalmazza az I. rendű terhelt terhére rótt, a fenti módszerrel elkövetett, összesen 19 rendbeli csalási cselekmény leírását.

[9] II. A jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozat ellen az I. rendű terhelt nyújtott be felülvizsgálati indítványt, eljárásjogi és anyagi jogi jogszabálysértést egyaránt panaszolva.

[10] Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság az ügyben eljáró védők „nem tetszése” ellenére a rendelkezésre álló, lehallgatásról készült hanganyagot nem játszotta le, és ezen felül a III. rendű terhelt elfogultságot is bejelentett a bíróság ellen, mivel több bizonyítási indítványát elutasította. Sérelmezte, hogy bár az ügyben számos sértett szerepelt, csupán három esetében került személyes kihallgatásukra sor, ekként a többi sértettől kérdezni nem lehetett, szembesítésre, felismerésre bemutatásra nem került sor, mely által sérült a védekezéshez való joga. Ehhez kapcsolódóan hangsúlyozta, hogy előbb ugyan a számára megfelelő kirendelt védő látta el a védelmi feladatokat vonatkozásában, azonban később védő váltására került sor, egy kezdő ügyvédet kapott, aki nem tudta megfelelően képviselni őt. Az eljárást érintően véleménye szerint ugyancsak vitatható, hogy ügyében egyesbíró járt el, mint ahogyan azt is hibaként taglalta, hogy csupán a vádbeszédet megelőzően közölte a bíró, miszerint a cselekmény megfelel a bünszervezeti minősítésnek, holott a bizonyítás mindvégig a bünszövetségbeli elkövetési formáról szólt. Álláspontja szerint, habár ezt követően a tárgyalás elnapolásra került, azonban a védelem számára rendelkezésre álló 10 nap nem lehetett elegendő a büntetési tételt duplájára emelő bünszervezeti elkövetéssel szembeni érvekre. Hangsúlyozta, hogy a társával nem állt szándékában bünszervezetet létrehozni, illetve felhívta a figyelmet arra, hogy az elkövetés idején nem volt egyhangú joggyakorlat a bünszervezet megállapításával kapcsolatban, amely szabályozást ráadásul 2019-ben szigorítottak is. Álláspontja szerint a bünszervezetnek hosszú távon kell működnie, ezzel szemben a terhére rótt bűncselekmények összesen mintegy 20 nap alatt kerültek elkövetésre. Erre tekintettel állította, hogy az első fokon eljáró bíróság hibázott, amikor a vád módosításnál nem hozta a védelem tudomására a lehallgatási anyag azon részét, amire a bünszervezetet alapította és így korlátozta a védekezés lehetőségét. Ezt pedig a másodfokú bíróság is figyelmen kívül hagyta.

[11] Kitérve az elsőfokú bíróság büntetés kiszabására, hibásnak tartotta súlyosító körülményként az idős korú sértettek sérelmére történő elkövetés megállapítását, mivel ezt már a minősítésben is így tekintette a bíróság, ezért kétszeresen értékelte ezt a körülményt, továbbá indokolatlanul tett különbséget férfi és női sértett között. Mindezek alapján álláspontja szerint a büntetési célok rövidebb tartamú szabadságvesztéssel is elérhetők, mely mellett felhívta a figyelmet arra, hogy az ítélet nem felel meg a belső arányosság követelményének sem.

[12] A Legfőbb Ügyészség a BF.921/2024/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak találta.

[13] Utalt arra, hogy a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó és az nem támadható. Nem vehető figyelembe az irányadó tényállás megalapozatlanságára, a bizonyítási eljárás mikénti lefolytatására, illetve a bíróságok bizonyítékokat értékelő tevékenységének és ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a cselekmény minősítésének vitatása sem.

[14] Utalt arra, hogy ugyan eljárási szabálysértés miatt a Be. 648. § b) pontja alapján helye van felülvizsgálati indítvány előterjesztésének, azonban csak a Be. 649. § (2) bekezdés a)-f) pontjaiban foglalt okokból. Ezért akkor, amikor az I. rendű terhelt a lehallgatási hanganyag lejátszásának, a nagy számú sértett-tanú kihallgatásának, a szembesítések, felismerésre bemutatások elmaradását kifogásolja, valójában a tényállás megalapozatlanságát kifogásolja, ezért pedig ezen érvek a felülvizsgálati eljárásban érvényesülő tényálláshoz kötöttség folytán nem vehetők figyelembe.

[15] Kiemelte, hogy a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott eljárási szabályszegések közül a bünszervezeti elkövetés tekintetében a vádat az ügyészség a 2016. december 6. napján megtartott tárgyaláson, a perbeszédben módosította. A tárgyalás elnapolására vonatkozóan a terheltet és a védőket a bíróság nyilatkoztatta. A tárgyalást ezt követően a II. rendű terhelt védőjének indítványára elnapolta. A tárgyalás elnapolását az I. rendű terhelt és védője kifejezett nyilatkozatával nem kérte, az új határnappal kapcsolatban sem fogalmazott meg észrevételt. Ennek alapján a kerületi bíróság a törvénynek megfelelően járt el a tárgyalás elnapolásakor, így a felülvizsgálat e tekintetben törvényben kizárt, akárcsak a hatékony védelemhez való jog sérelmével összefüggésben előterjesztett indítvány. Eseti döntéseket felhívva nyomatékosította, hogy a védő tárgyalási jelenléte mellett nem tekinthető felülvizsgálati oknak, hogy a védelmet mennyire hatékonyan látja el. Az tehát, hogy a védő eljárása nem felelt meg a terhelt elképzeléseinek, felülvizsgálati eljárás alapját nem képezheti.

[16] Észrevételezte, hogy az egyesbíró eljárására szintén törvényesen került sor, minthogy az eljárás lefolytatásakor hatályos 1998. évi XIX. törvény (korábbi Be.) 14. § (1) bekezdés a) pontja szerint a járásbíróság egy hivatásos bíróból és két ülnökből álló tanácsban jár el, ha a bűncselekményre a törvény 8 évi vagy ennél súlyosabb szabadságvesztést rendel. Minthogy a törvény a jogkövetkezményeket a törvényben meghatározott büntetéshez fűzi, ezen a Btk. Különös Részében meghatározott büntetési tételkeret felső határát kell érteni. Így a felemelt büntetési tétel, ami a bünszervezeti elkövetéskor és a terhelt előéletéhez kötődik, ebből a szempontból jelentőséggel nem bír. Erre figyelemmel a Be. 608. § (1) bekezdés a) pontja szerinti eljárási szabálysértés nem valósult meg.

[17] Mindezekon túlmenően rámutatott, hogy önmagában a kiszabott büntetés mértéke – ideértve az ítélet belső arányosságát és a bűnösségi körülmények értékelését is – a törvényes keretek között kiszabott büntetés esetén nem képezheti felülvizsgálati eljárás tárgyát, ahogy a kérelemnek a III. rendű terhelt által előterjesztett elfogultsági kifogásra hivatkozó része sem.

[18] Az előterjesztett felülvizsgálati indítvány bünszervezet megállapítását kifogásoló érvelésével kapcsolatban rámutatott, hogy a bünszervezet büntető anyagi jogi fogalom, a bünszervezetben elkövetés megállapítása pedig tényből vont jogi következtetés eredménye, nem része a jogi minősítésnek, nem a bűncselekmény minősítő körülménye, hanem a büntetés-kiszabásra vonatkozik {Bfv.I.1467/2022/21. [138] bekezdés}. A bünszervezetben történő elkövetés megállapítása önmagában nem feltétlenül eredményezi törvénysértő büntetés kiszabását, amennyiben az adott tényálláshoz rendelt törvényi büntetési tételkeret felső határát nem haladja meg. Ezért, ha a bünszervezetben elkövetés megállapítása törvénysértő, de az nem eredményezte törvénysértő büntetés kiszabását – vagyis a joghátrány meghatározására törvényes keretek között került sor – akkor nincs helye felülvizsgálatnak a feltételes szabadság kizárására és a végrehajtási fokozat megállapítására vonatkozó rendelkezéssel szemben, mivel ezek önmagukban nem valósítanak meg önálló felülvizsgálati okot (BH 2021.217.II.). Felülvizsgálati indítvány tehát a bünszervezetben történt elkövetés téves megállapítása esetén sem vezethet eredményre, amennyiben a kiszabott büntetés nem haladja meg az adott bűncselekményre vonatkozóan a Btk. Különös Részében meghatározott büntetési tételkeretet, illetve az adott ügyben irányadó általános részi, tételkeretet emelő

rendelkezések – így a halmazati büntetéskiszabás, a többszörös, különös és erőszakos többszörös visszaesőkre vonatkozó szabályok – alapján megállapított tételkeret.

[19] Az I. rendű terhelt általa sem vitatottan többszörös visszaesőként követte el a terhére rótt cselekményeket. A Btk.-nak mind az elkövetéskor hatályos 89. § (1) bekezdés második mondata alapján, mind az elbíráláskor hatályos 81. § (4) bekezdése alapján a többszörös visszaesői minőségre tekintettel megállapított halmazati büntetési tételkeret felső határa – a bünszervezetben történt elkövetés figyelmen kívül hagyása esetén – 11 év 3 hónap. Az I. rendű terhelttel szemben kiszabott büntetés azonban ezt nem haladja meg.

[20] Idézve a Btk.-nak mind az elkövetéskor, mind az elbíráláskor hatályos 459. § (1) bekezdés 1. pontja szerinti bünszervezet fogalmát, hangsúlyozta, hogy a bünszervezetben elkövetés megállapítására az alapeljárás során törvényesen került sor. A bünszervezet törvényi fogalmának részét képező elemek bemutatásával, a 4/2005. büntető jogegységi határozat által kimunkált érv-rendszerre utalva hangsúlyozta, hogy az I. rendű terhelt és társai a bünszövetség keretein túlmutató összehangolt együttműködést folytattak, amely a bünszervezet megállapítására alapot ad, így a bünszervezetben elkövetés megállapítására az alapeljárásban törvényesen került sor.

[21] Minthogy az alapügyben lefolytatott eljárás során a Be. 649. § (2) bekezdés szerinti más eljárási szabályszegés sem valósult meg, indítványozta, hogy a Kúria a Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság 1.B.XV.480/2016/49. számú, valamint a Fővárosi Törvényszék 26.Bf.XV.7074/2017/21. számú ítéletét I. rendű terhelt tekintetében hatályában tartsa fenn.

[22] Az I. rendű terhelt a Legfőbb Ügyészség átiratára érdemi észrevételt nem tett.

[23] **III.** Az I. rendű terhelt felülvizsgálati indítványa alapján felülvizsgálati eljárás lefolytatása a törvényben részben kizárt, részben alaptalan.

[24] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a jogerős ítélet jogi – és nem pedig ténybeli – hibáinak kiküszöbölésére szolgál. A felülvizsgálat a Be. 648. §-a értelmében kizárólag a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen, kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokból vehető igénybe. Felülvizsgálati eljárásnak kizárólag a törvényben meghatározott felülvizsgálati okok fennállása esetén, a törvényben meghatározott feltételek és korlátok mellett van helye. A felülvizsgálati okok törvényben meghatározott köre nem bővíthető.

[25] Jelen esetben a terhelt a felülvizsgálat törvényi alapját nem jelölte meg, ezért a Kúria az indítvány tartalma alapján vizsgálta, hogy az abban foglaltak a felülvizsgálat valamely törvényes okának megfeleltethetők-e.

[26] Az I. rendű terhelt beadványa tartalma szerint eljárási szabálysértéseket és anyagi jogszabálysértést egyaránt sérelmezett. Kétségtelen, hogy mindkét jogalapból eredően terjeszthető elő felülvizsgálati indítvány [Be. 648. § a) és b) pont], azonban csak akkor, ha a kifogásolt törvénysértés a Be. 649. § (1) bekezdés, illetve a (2) bekezdésében meghatározott feltételek valamelyikének megfelel.

[27] 2. Eljárási szabálysértés miatt felülvizsgálatnak tehát a Be. 649. § (2) bekezdés a)-f) pontjában írt szabálysértések esetén van mód. Eljárási és anyagi jogi szabálysértést egyaránt kifogásoló indítvány esetében általában az előbbi vizsgálata indokolt elsőként, mert a hivatkozás alapossága esetén az mérlegelést nem tűrően a jogerős ítélet hatályon kívül helyezéséhez vezet, így az anyagi jogi kifogás vizsgálata okafogyottá válik.

[28] Jelen esetben az állapítható meg, hogy a terhelt eljárási szabálysértés címén részben valójában nem eljárási szabálysértéseket, míg másik részében – egy kivétellel – a Be. 649. § (2) bekezdésében felsoroltakon kívül eső eljárási szabálysértéseket sérelmezett.

[29] 2.1. A felülvizsgálati eljárás megkerülhetetlen szabálya a tényálláshoz kötöttség. A Be. 650. § (2) bekezdése ezért kimondja, hogy a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható. A Be. 659. § (1) bekezdése pedig ezzel összhangban úgy rendelkezik, hogy a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.

[30] A tényállás irányadó jellege azt jelenti, hogy a felülvizsgálat során nemcsak maga a tényállás, hanem mindaz, ami a tényállás megállapításához vezetett, támadhatatlan. Következésképp a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható, nem lehet felülvizsgálat tárgya, ekként arra irányuló felülvizsgálati indítvány sem bírálható el érdemben.

[31] A felülvizsgálati indítvány ezért azon részeiben kizárt, amelyben a tényállás megalapozatlanságára, így a lehallgatási anyag lejátszásának hiányára és a sértetti kihallgatások, szembesítések, felismerésre bemutatások elmaradására hivatkozik, illetve a bizonyítási indítványok elutasítását sérelmezi. A terhelt ezzel a bíróság bizonyítékokat értékelő és mérlegelő tevékenységét, valamint az ennek következtében megállapított tényeket, illetve a tényből további tényre történő következtetés folytán megállapított tényeket támadja és azok eredményeképp a megállapított bűncselekmény bizonyítatlanságára hivatkozik. Ez azonban eljárási szabálysértés címén sem lehet felülvizsgálat tárgya.

[32] A kizárt bíró eljárása a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján, a Be. 608. § (1) bekezdés b) pontjára tekintettel lehetne felülvizsgálati ok; az elfogult bíró a Be. 14. § (1) bekezdés e) pontja alapján az ügy elintézéséből kizárt. Ez az ok az Alkotmánybíróság 25/2013. (X. 4.) AB határozata értelmében a felülvizsgálatban is érvényesíthető, azonban csak akkor, ha azzal első ízben, olyan konkrét körülményt kívánnak érvényesíteni, amelyről bizonyítják, hogy a jogerős ítélet meghozatalát követően szereztek tudomást {AB határozat [46] bekezdés}.

[33] A terhelt e körben csupán utalt arra, hogy az ügyben az első fokon eljáró bíróval szemben a III. rendű terhelt elfogultsági kifogást terjesztett elő. Túl azon, hogy a felülvizsgálatban csak arra a terhelre nézve folytatható le az eljárás, akinek javára vagy terhére felülvizsgálati indítványt nyújtottak be (EBH 2013.B.2.II.) és a Kúria a felülvizsgálatot hivatalból nem terjesztheti ki az alapügy olyan terheltjére, akire felülvizsgálati indítványt nem terjesztettek elő (BH 2018.7.), önmagában az a tény, hogy a bíró eljárását szubjektíve más terhelt is elfogultnak érezte, nem tekinthető konkrét körülménynek és arról a terhelt nem is csupán az eljárás jogerős befejezése után szerzett tudomást. Mindezért irreleváns az I. rendű terhelt azon hivatkozása, amely a III. rendű terhelt által előterjesztett elfogultsági kifogás alapját adta (bizonyítási indítvány elutasítása), csakúgy, mint maga a III. rendű terhelt által előterjesztett elfogultsági kifogás.

[34] 2.2.1. A terhelt eljárási szabálysértésként az utóbb kirendelt védője felkészületlenségét is kifogásolta. A védői tevékenység – mint a terhelt és az adott védő közötti megbízási jogviszony része – belügy és ebből következően a bíróság által nem ítéltető meg. Az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXXVIII. törvény 1. § (4) bekezdése értelmében az ügyvédi tevékenység az ügyfél és az ügyvédi tevékenységet gyakorló közötti bizalmon alapul, amelyet mindenki köteles tiszteletben tartani. A védői munka minősége a Be. 649. § (2) bekezdésében meghatározott felülvizsgálati okokon kívül esik, így az a felülvizsgálat alapját nem képezheti (Bfv.I.556/2022/3.). Más szóval a terhelt nem vonhatja eredménnyel kétségbe a védő felkészültségét, rutinját arra hivatkozással, hogy a védő tevékenységével nem volt megelégedve (Bfv.II.973/2015/15.).

[35] Kizárólag a védő szakmai kompetenciája körébe tartozik, hogy mit és miként tart reálisnak és megfelelőnek a terhelt érdekei szempontjából (Bpkf.II.655/2015/2.). Ennek korlátja, hogy a védő a terhelt érdekeivel ellentétes magatartást nem tanúsíthat a büntetőeljárásban, mert ebben az esetben a Be. 43. § (1) bekezdés c) pont alapján az eljárásból ki kell zárnia a bíróságnak.

[36] A terhelt ugyanakkor a felülvizsgálati indítványában védője rutintalanságán, „nem megfelelő képviselői” magatartásán kívül más, eljárásjogi szempontból értelmezhető magatartást nem rótt fel a védőnek. Emiatt pedig a felülvizsgálat kizárt.

[37] Egyebekben rámutat a Kúria, hogy mindezen előírások az ügy elbírálásakor hatályos 1998. évi XIX. törvény (korábbi Be.) rendelkezései alapján is irányadók.

[38] Az állam nevében eljáró bíróság (ügyész, nyomozó hatóság) kötelessége védő kirendelésével [korábbi Be. 48. § (1)-(3) bekezdés] a megfelelő védelem lehetőségének a terhelt rendelkezésére bocsátása, ami védő kirendelésével a jelen ügyben megtörtént. Kötelessége továbbá, hogy biztosítsa a védelemhez való jog gyakorolhatóságának a feltételeit [korábbi Be. 5. § (3) bekezdés második mondat], ezzel kapcsolatos kifogás azonban fel sem merült az indítványozó részéről. Az indítványból nem tűnik ki olyan körülmény, ami ilyen jogkorlátozásra utalna.

[39] 2.2.2. A terhelt ugyancsak eljárási szabálysértésként kifogásolta a vádmódosítást követő elnapolás rövid voltát. A Kúria utal arra, hogy a Be. 538. § (5) bekezdése szerint a vád megváltoztatása esetén a bíróság a tárgyalást elnapolhatja, ha azt az ügyész vagy – a védelem előkészítése érdekében – a vádlott, illetve a védő indítványozza. Túl azon, hogy az elnapolást jelen esetben nem is az I. rendű terhelt vagy a védője indítványozta, a törvény annak minimális időtartamát nem határozza meg. Következésképp a bíróság a tárgyalás tíz napra történt elnapolásával nem sértett konkrét büntetőeljárási szabályt, a védekezés jogának állított sérelme pedig – ebben a formában – nem szerepel a Be. 649. § (2) bekezdésében felsorolt, felülvizsgálatot megalapozó eljárási szabálysértések között.

[40] 2.3. A terhelt eljárási kifogásai közül egyedül az egyesbíró eljárásának kifogásolása valósít meg felülvizsgálati okot. A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján ugyanis felülvizsgálatot eredményező abszolút eljárási szabályszegés, ha a bíróság nem volt törvényesen megalakítva [Be. 608. § (1) bekezdés a) pont I. fordulat].

[41] Az eljárás lefolytatásakor hatályos törvény szerint – akárcsak a jelenleg hatályos normaszöveg alapján – nincs törvényesen megalakítva a bíróság, ha a bíróság összetételére vonatkozó kógens előírásban foglaltakat sértette meg.

[42] A korábbi Be. 14. § (1) bekezdés a) pontja szerint a járásbíróság egy hivatásos bíróból és két ülnökből álló tanácsban jár el, ha a bűncselekményre a törvény 8 évi vagy ennél súlyosabb szabadságvesztést rendel. A korábbi Be. 601. § (5) bekezdése pedig akként rendelkezett, hogy ahol e törvény a jogkövetkezményeket a törvényben meghatározott büntetéshez fűzi, ezen a Btk. Különös Részében meghatározott büntetési tételkeret felső határát kell érteni.

[43] Jelen ügyben a terhelt terhére rótt legsúlyosabb bűncselekmények büntetési tételének felső határa egyenként öt évi szabadságvesztés volt. A büntetési tételkeret felső határának megemelését eredményező bünszervezeti elkövetés [Btk. 91. § (1) bekezdés], a többszörös visszaesői minőség [Btk. 89. § (1) bekezdés] és a halmazat [Btk. 85. § (3) bekezdés] jogkövetkezményeit a Btk. Általános Részében határozza meg. Következésképp azok a bíróság összetételének meghatározása során a korábbi Be. 601. § (5) bekezdése értelmében közömbösek, ezért az első fokon eljáró bíróság a Be. 608. § (1) bekezdés a) pont első fordulata szerinti eljárási szabálysértést nem valósította meg, amikor az ügyet egyesbíróként bírálta el.

[44] 3. Az I. rendű terhelt felülvizsgálati indítványában anyagi jogi kifogásként a bünszervezeti elkövetés megállapítását vitatta, a Btk. 459. § (1) bekezdés 1. pontjában meghatározott fogalmi elemek – különösen a hosszabb időre szervezettség és a hierarchikus működés – hiányát állítva, valamint arra is hivatkozott, hogy nem állt szándékában bünszervezetet létrehozni.

[45] 3.1. A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja szerint felülvizsgálati okot jelent, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt (első fordulat), illetve a Btk. más szabályának megsértésével (második fordulat) szabott ki törvénysértő büntetést.

[46] A bünszervezet büntető anyagi jogi fogalom, a bünszervezetben elkövetés megállapítása pedig tényből vont jogi következtetés eredménye, nem része a jogi minősítésnek, nem a bűncselekmény minősítő körülménye, hanem a büntetés kiszabására vonatkozik.

[47] Az I. rendű terhelt terhére rótt bűncselekmények elkövetése, illetve elbírálása időpontjában hatályos Btk. 91. § (1) bekezdése a Btk. Általános Részében rendelkezik a bünszervezetben elkövetéshez kapcsolódó kötelezően alkalmazandó jogkövetkezményekről és előírja, hogy azzal szemben, aki a szándékos bűncselekményt bünszervezetben követte el, a bűncselekmény büntetési tételének felső határa a kétszeresére emelkedik, de a 25 évet nem haladhatja meg. Ezzel a törvény általános jelleggel értékelt egy elkövetési körülményt, azonban ehhez nem rendelt önálló büntetési tételt, hanem csupán a tételkeret felső határát tágította (Kúria Bfv.I.606/2022/10.).

[48] A bünszervezet, mint többes elkövetői forma fennállása tehát olyan büntető anyagi jogi kérdés, amelynek a büntetés kiszabása során van jelentősége, a Btk. Általános Részében foglalt jogkövetkezményeket – egyebek mellett az e szervezeti forma keretében elkövetett bűncselekmény büntetési tételkeretének az emelkedését – vonja maga után. A Kúria ezért a bünszervezet megállapítását sérelmező indítványt a büntető anyagi jog egyéb szabályainak megsértését kifogásoló tartalommal vette figyelembe (Kúria Bfv.I.1.010/2019/7., Bfv.II.947/2021/9., Bfv.I.514/2022/10.) és a terhelt indítványát e részében a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont második fordulat ba) alpontjában írt okból bírálta el.

[49] A hivatkozott felülvizsgálati ok ezen fordulata alapján a kiszabott büntetés törvényessége kérdésében csak akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a kiszabott büntetés, illetve annak neme és mértéke a büntetőtörvény valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközve a nemében és/vagy mértékében törvénysértő (BH 2012.239., BH 2016.264.II.).

[50] Törvénysértő büntetés címén felülvizsgálati ok az olyan anyagi jogi szabály megszegése, amely alkalmazását a büntetés meghatározása esetében a törvény az ítélőbíró számára korlátok közé szorítva biztosítja, és elvétele miatt az egyszerűsített felülvizsgálat (Be. XCIV. Fejezet) nem nyújt jogorvoslati lehetőséget. Ilyen esetben a büntetés nem illeszkedik a törvénybe, ilyen büntetést – illetve ilyen formában joghátrányt – a törvény nem ismer, nem tesz lehetővé (BH 2020.9.).

[51] A bünszervezetben elkövetés téves megállapítása miatt felülvizsgálatnak tehát akkor van helye, ha a büntetőjog szabályának megsértése okán törvénysértő büntetés kiszabására került sor (BH 2016.234.). A bünszervezet téves megállapítása ezért önmagában nem feltétlenül eredményezi törvénysértő büntetés kiszabását, amennyiben az adott tényálláshoz rendelt törvényi büntetési tételkeret felső határát nem haladja meg.

[52] A felülvizsgálati indítvány tehát a bünszervezetben történt elkövetés téves megállapítása esetén sem vezethet eredményre, amennyiben a kiszabott büntetés nem haladja meg az adott bűncselekményre vonatkozóan a Btk. Különös Részében meghatározott büntetési tételkeretet, illetve az adott ügyben irányadó általános részi, tételkeretet emelő

rendelkezések – így a halmazati büntetéskiszabás, a többszörös, különös és erőszakos többszörös visszaesőkre vonatkozó szabályok – alapján megállapított tételkeretet.

[53] Jelen esetben a büntetési tétel meghatározása során az alábbi rendelkezések az irányadók:

– Btk. 85. § (3) bekezdés: ha a bűnhalmazatban lévő bűncselekmények közül legalább kettő határozott ideig tartó szabadságvesztéssel büntetendő, a büntetési tétel felső határa a legmagasabb büntetési tétel felével emelkedik, de nem érheti el az egyes bűncselekményekre megállapított büntetési tételek felső határának együttes tartamát;

– Btk. 85. § (4) bekezdés: ha ennek feltételei az adott bűncselekmény vonatkozásában fennállnak, a bűnhalmazatban lévő bűncselekmény büntetési tételét a különös, a többszörös és az erőszakos többszörös visszaesőkre, továbbá a bűnszervezetben történő elkövetésre vonatkozó rendelkezések alapján, a (2) és (3) bekezdés alkalmazását megelőzően kell megállapítani;

– Btk. 89. § (1) bekezdés: a különös és a többszörös visszaesővel szemben az újabb bűncselekmény büntetési tételének felső határa szabadságvesztés esetén a felével emelkedik, de nem haladhatja meg a huszonöt évet;

– Btk. 91. § (1) bekezdés: azzal szemben, aki a szándékos bűncselekményt bűnszervezetben követte el, a bűncselekmény büntetési tételének felső határa a kétszeresére emelkedik, de a huszonöt évet nem haladhatja meg.

[54] A terhelt terhére rótt legsúlyosabb cselekmények büntetési tételének felső határa öt évi szabadságvesztés. A Btk. 85. § (4) bekezdése értelmében a Btk. 89. § (1) bekezdése és a Btk. 91. § (1) bekezdése szerinti emelést a halmazati büntetés kialakítása előtt kell elvégezni; mivel pedig a Btk. 91. § (1) bekezdése nagyobb emelést ír elő, mint a Btk. 89. § (1) bekezdése, utóbbi figyelmen kívül marad, azonban az előbbi törvényhely alkalmazásával a legsúlyosabb cselekmény büntetési tételének felső határa tíz évre emelkedik. Ennek alapján a Btk. 85. § (3) bekezdése szerinti halmazati büntetés felső határa tizenöt évi szabadságvesztés.

[55] A bűnszervezet mellőzése esetén elsőként a Btk. 91. § (1) bekezdése helyett a Btk. 89. § (1) bekezdése szerinti emelést kellene elvégezni, ami 7 év 6 hónapos büntetési tartamot adna ki. Ezt követően a halmazati büntetés felső határa – annak felével való további növeléssel – 11 év 3 hónapi szabadságvesztés lenne, így a jogerős ítéletben kiszabott 11 évi szabadságvesztés ez esetben sem haladná meg a törvényi maximumot.

[56] A feltételes szabadság lehetőségéből kizárás, valamint a szabadságvesztés büntetés fokozatának meghatározása azonban akkor sem tekinthető törvénysértő büntetéskiszabásnak, ha annak alapja a bűnszervezetben elkövetés védő által állított téves megállapítása lenne. Az erre való hivatkozás a felülvizsgálat Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjában foglalt törvényi okán kívül esik (EBH 2015.B.6., BH 2015.269.II., BH 2015.180.).

[57] Következésképp a jogerős ítéletben kiszabott büntetés a bűnszervezet téves megállapítása esetén sem lenne törvénysértő.

[58] 3.2. Ugyanakkor a Kúria érdemben is megvizsgálta, hogy a bűnszervezetben elkövetés megállapítása az irányadó tényállásban foglalt ténymegállapítások alapján törvényes volt-e. Az irányadó tényállás alapján a bűncselekmény elkövetési ideje 2015. január 30.-2015. március 3., az elbírálás időpontja 2017. június 16. napja.

[59] A Be. 659. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati indítványt – főszabályként, a jelen indítvány szempontjából közömbös kivételekkel – a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni. Ezért előjáróban utal a Kúria arra, hogy az indítvány elbírálása során a bűnszervezet törvényi fogalmának [Btk. 459. § (1) bekezdés 1. pont] a 2019. évi LXVI. törvény 107. §-ával, 2019. július 10-i hatállyal történt módosítása

teljes egészében figyelmen kívül marad, mert az sem az elbírálás, sem – a Btk. 2. § (1) és (2) bekezdésére tekintettel – az elkövetés idején nem volt hatályban; a jogerős ítélet meghozatala után bekövetkezett jogszabályi változás a felülvizsgálatban nem vehető figyelembe.

[60] Ennek előrebocsátásával a Kúria a bünszervezettel összefüggésben utal a következőkre.

[61] A bünszervezet jogi szabályozását a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (korábbi Btk.) módosításáról szóló 1997. évi LXXIII. törvény 1997. szeptember 15. napjával iktatta be a büntetőtörvénybe (korábbi Btk. 137. § 7. pont). A rendelkezést a büntető jogszabályok módosításáról szóló 1998. évi LXXXVII. törvény 35. §-a 1999. március 1. napjával módosította és átszámozta (korábbi Btk. 137. § 8. pont). Az ekkor hatályba lépett törvénytörvény szerint a bünszervezet: bűncselekmények rendszeres elkövetése révén, haszonszerzés végett létrejött olyan bünszövetség, amely feladatmegosztáson, alá-fölérendeltségi rendszeren és személyi kapcsolatokon nyugvó szerepvállaláson alapul. Ezt követően a törvénytörvényt a 2002. április 1. napjától hatályos, a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény módosításáról szóló 2001. évi CXXI. törvény 19. § (5) bekezdése határozta meg. Aszerint a bünszervezet: három vagy több személyből álló, hosszabb időre szervezett, összehangoltan működő csoport, amelynek célja 5 évi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetése. Ugyanez a szövegezés került át a 2013. július 1. napján hatályba lépett Btk. 459. § (1) bekezdés 1. pontjába is.

[62] E két törvényi rendelkezés összevetése alapján kitűnik, hogy a 2002. április 1. napjától hatályos módosítás a bünszervezet fogalmi elemei közül többet elhagyott, ugyanakkor új elemeket is meghatározott. A módosító törvény miniszteri indokolása akkor az alábbiakat tartalmazta: „a szervezett bűnözés elleni hatékony fellépés büntetőjogi eszközeinek kialakítása az elmúlt időszakban különös hangsúlyt kapott mind az Európai Unióban, mind más nemzetközi szervezetekben. 1998. december 21-én az Európai Unió Tanácsa együttes fellépést fogadott el az Európai Unió tagállamaiban a bűnöző szervezetben való részvétel bűncselekménnyé nyilvánításáról.”. Az együttes fellépés 1. Cikke határozta meg a bűnöző szervezet fogalmát: „ezen együttes fellépés tekintetében a bűnöző szervezet kettőnél több személy hosszabb időre szóló, szervezett együttműködését jelenti olyan bűncselekmények összehangolt elkövetésére, amelyek büntetési tételének felső határa legalább 4 évi szabadságvesztés büntetés vagy ilyen tartalmú biztonsági intézkedés, avagy ennél súlyosabb büntetés, tekintet nélkül arra, hogy ezek a bűncselekmények magukban képezik az elkövetés célját, vagy pedig eszközül szolgálnak arra, hogy vagyoni előnyt szerezzenek és adott esetben közhatóságuk működését megengedhetetlen módon befolyásolják.”.

[63] 2000. december 14-én a 2282/2000. (XI. 29.) Korm. határozat alapján a belügyminiszter aláírta az ENSZ keretében létrejött Egyezményt a határon átnyúló szervezett bűnözés ellen. Az Egyezmény 2. cikke határozza meg a szervezett bűnözői csoport fogalmát.

[64] „Az Egyezmény alkalmazásában

a) »szervezett bűnözői csoport«: bizonyos ideig fennálló, három vagy több főből álló strukturált csoport, amely összehangoltan működik egy vagy több, a jelen Egyezményben meghatározott súlyos bűncselekmény elkövetése céljából, közvetlen vagy közvetett módon pénzügyi vagy más anyagi haszon megszerzésére törekedve;

b) »súlyos bűncselekmény«: legalább 4 év szabadságvesztés vagy súlyosabb büntetéssel büntethető bűncselekmény megvalósító magatartás;

c) »strukturált csoport«: nem egyetlen bűncselekmény azonnali végrehajtására, és nem alkalmasszerűen létrehozott csoport, amelyben nem szükséges, hogy tagjai pontosan

meghatározott szerepekkel rendelkezzenek, vagy hogy tagsága állandó legyen, illetőleg fejlett hierarchiával rendelkezzen”.

[65] A törvény az együttes fellépésnek és az említett ENSZ Egyezménynek megfelelő rendelkezést tartalmaz a bünszervezet fogalmára.

[66] A törvénymódosítás tehát tudatosan, az ENSZ Egyezmény kifejezetten ezt rögzítő tartalmára való utalással mellőzte a bünszervezet fogalmi elemei közül – egyebek mellett – az alá- fölérendeltség követelményét, a konspiratív működés pedig sem a korábbi, sem a későbbi szabályozásnak nem volt eleme, és azt a hivatkozott nemzetközi jogi aktusok sem kívánják meg.

[67] Mindebből adódik, hogy sem a bűncselekmény elkövetésekor, sem annak elbírálása időpontjában a bünszervezetben való elkövetés megállapításának az I. rendű terhelt által kifogásolt hierarchikus viszony megállapíthatósága nem volt eleme.

[68] Az elkövetéskor, illetőleg elbíráláskor hatályos Btk. 459. § (1) bekezdés 1. pontja szerint a bünszervezet megállapításának feltételei az alábbiak:

- három vagy több személyből álló,
- hosszabb időre szervezett,
- összehangoltan működő csoport,
- amelynek célja 5 évi, vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel fenyegetett büntetett elkövetése.

[69] E feltételek egyidejű megléte esetén törvényes a bünszervezet megállapítása.

[70] Az adott ténybeliség mellett nem kétséges, hogy az I. rendű terhelt tekintetében a vizsgált időszakban hatályos bünszervezet fogalom szerint a bünszervezetben elkövetés megállapítható volt.

[71] A három személy megléte, mint törvényi feltételt illetően egyértelműen megállapítható, hogy az irányadó tényállás 1., 4., 5., 8., 13., 14., illetve 28. pontjában leírtak szerint az idős korú sértettek megtévesztése előre leosztott és meghatározott feladat szerint történt, azaz a terheltek, illetve a nyomozás során elhalálozott személy 1 a szervezet működésében betöltött szerepükkel tisztában voltak. Ebből következően nem fér kétség ahhoz, hogy az I. rendű terhelt tudata átfogta a tevékenységük során a három személy szervezetben való részvételét.

[72] Itt mutat rá a Kúria, hogy az elkövetéskor már hatályban lévő 4/2005. BJE büntető jogegységi határozat szerint az elkövetők tudatának nem kell arra kiterjednie, hogy a bünszervezet a törvényi előfeltételek szerint létrejött, viszont arra igen, hogy ilyenhez csatlakozik. Vagyis egy olyan csoport tevékenységében vesz részt, amely legalább három főből áll, nem egy alkalomra, illetve nem határozott időre jött létre, a csoporton belül munkamegosztás, és együttműködés alakult ki, illetve a csoport célja 5 évi, vagy azt meghaladó szabadságvesztéssel fenyegetett bűncselekmények elkövetése.

[73] A hosszabb időre szervezettség szempontjából közömbös, hogy az elkövető milyen időtartamon keresztül vett részt a bünszervezet működésében. Jelen esetben az I. rendű terhelt által a bünszervezet keretében elkövetett utolsó bűncselekményének elkövetési ideje 2015. március 3. napja (15. tényállási pont), elfogására pedig 2015. március 4-én került sor. Ekként nyilvánvaló, hogy a bünszervezet működésének befejezésére nem azért került sor, mert azt a terheltek eleve időben behatárolva, meghatározott számú bűncselekmény elkövetésére hozták létre, hanem az I. rendű terhelt (és társai) elfogása miatt. Ekként tehát nincs alap annak feltételezésére, hogy a bünszervezet működése időben limitált, vagy alkalmi jellegű lett volna. Ellenkezőleg, a bünszervezet működésének jellemzői alapján az a következtetés vonható,

hogy a terheltek, illetve néhai személy 1 szándéka a határozatlan időre, szervezett keretek közötti tartós működésre irányult, ami csupán nagyszámú bűncselekmény rövid idő alatti sorozat-elkövetését követő elfogásuk miatt nem valósult meg.

[74] Jelentősége tehát nem a bűnszervezet tényleges működési idejének, hanem annak van, hogy nem csupán a tervbe vett bűncselekmény elkövetésének feltétlen tartamára, hanem a bűncselekmények elkövetését célzó csoport kialakulására, működésének összehangolására is történik vállalkozás. E törvényi feltétel lényege a szervezettség fokmérője, és megléte nem feltétlenül köthető valamely időtartam elteltéhez. Mindemellett a további törvényi feltételek – a létszám és a tervbe vett bűncselekmény – az elkövetés megkísérlésével értelemszerűen egyben teljesülnek. Ilyen esetben tehát különösebb vizsgálatot sem igényel.

[75] Az összehangolt működés tartalmát tekintve nem más, mint a benne cselekvő személyek egymást erősítő hatása (4/2015. BJE büntető jogegységi határozat).

[76] Alanyi oldalon a megállapított tényállás értelmében a terheltek maradéktalanul tudomással bírtak egymás tevékenységéről, működésüket összehangolták. Néhai személy 1, az I. rendű és a II. rendű terhelt kifejezetten idős sértetteket szemelt ki, az elkövetési módszer minden esetben azonos volt: őket kifejezetten a késő esti vagy éjszakai órákban hívták fel azért, hogy álmukból felkeltve még inkább megnehezítsék a bűncselekmény elhárítására alkalmas sértetti reakciót. A tévedésbe ejtésre kitalált történet is hasonló volt. A sértetteket személy 1 vagy a II. rendű terhelt választotta ki a telefonkönyvből, velük legtöbbször személy 1, néhány esetben a II. rendű terhelt beszélt. I. rendű terhelt feladata volt a csoporton belül az, hogy a társai által már a telefonon megtévesztett sértettekhez elmenjen és tőlük az értéktárgyakat átvegye. II. rendű terhelt eközben telefonon tartotta a kapcsolatot az I. rendű terhelttel, őt a sértett lakcímére irányította, tájékoztatta az I. rendű terhelten a sértett felé előadott történet körülményeiről és arról, hogy milyen álneveket kell használnia az I. rendű terheltnak a sértett előtt. A feladatokat egymás között felosztották, a terheltek és az eljárás alatt elhunyt személy 1. Mindehhez társult a sértettek megtévesztéséhez használt hívószámok váltogatása is.

[77] Az pedig, hogy a bűnszervezet célja legalább 5 évi szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmények elkövetése, a marasztalás alapját képező cselekmények alapján nem vitás. A terheltek kifejezetten idős sértettek sérelmére elkövetett csalásra specializálódtak, a súlyosabb minősítést éppen a sértettek idős kora miatti, a bűncselekmény felismerésére vagy elhárítására való korlátozott képesség alapozta meg.

[78] A fentiekre tekintettel rögzíthető, hogy a bűnszervezetben elkövetés megállapítására az alapeljárás során törvényesen került sor.

[79] Miután a Kúria nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles, a Be. 660. § (1) bekezdése alapján tanácsulésen, a Be. 655. § (2) bekezdése szerinti összetételben eljárva, a Be. 662. § (1) bekezdése alapján a megtámadott határozatot az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

[80] *A döntés elvi tartalma*

A bűnszervezet mint társas bűnelkövetési forma fogalmi ismervét képező hosszabb időre szervezettség a bűncselekmények elkövetését célzó csoport kialakulásának és működése összehangoltságának célzatosságát jelöli. Ezért megállapíthatósága nem feltétlenül köthető valamely időtartam elteltéhez.

[81] **IV.** A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[82] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2025. április 17.

Dr. Somogyi Gábor s.k. a tanács elnöke, Dr. Nagy Antal s.k. előadó bíró, Dr. Harangozó Attila s.k. bíró, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Metzing Márton s.k. bíró